

nební výbor, o čemž honební zákon nemá žádného ustanovení. V případech Boh. A 265, 1105 dovolává se N. s. s. a. trestního zákona (šlo o error juris a error facti ve správním právu trestním). Ale k stejnému výsledku došlo by se snad i bez a. ze samozřejmého předpokladu, že delikt musí být přičitatelný, aby mohl být trestán.

Velmi bohaté naleziště „mezer“ je řízení správní, upravené nejen u nás (Perreau l. c.) velmi kuse. Judikatura i zde užívá a. velmi opatrně, arci ne vždycky důsledně (v. Havelka: Nástin zásad správního řízení). Dovolává se tradičně a. civilního soudního řádu, je však možno pochybovati o správnosti této v o l b y, když máme několik procesních zákonů (jako řízení nesporné, trestní, podrobné procesní normy zákonů berních a j.), jež mají s řízením správním nebo aspoň s některými jeho druhy začasť větší podobnost než civilní soudní řád.

O všeobecné přípustnosti a. v našem řízení správním lze pochybovati ostatně ještě ze zvláštního důvodu. Zákon o správním soudě stanoví v § 6, že soud tento má naříkané rozhodnutí zrušiti, nebylo-li dbáno podstatných forem řízení správního. Tato norma neobrací se jen na správní soud, nýbrž i na správní úřady, vždyť se jejich akty ruší, nebylo-li podstatných forem šetřeno. Podstatnými formami řízení správního jsou patrně ty, které jsou pro řízení podstatné, a podstatné jsou ty, které plynou z jeho p o d s t a t y. Není nesplnitelným úkolem vyčísti z podstaty a ze zjevného účelu toho kterého druhu řízení správního (beze zkoumání účelu nelze se tu obejít), kterých forem je zapotřebí, aby cíle řízení bylo dosaženo. Formy tyto mohou být jednou mírnější, jindy přísnější, než jaké zase podle svého vlastního účelu předepisují kodifikované řády procesní. Je nesnadno nalézt procesní otázku, která by se nedala takovýmto způsobem zodpověděti.

Nálezy správního soudu také vskutku mnohem častěji dovolávají se „všeobecných zásad, ovládajících řízení správní“, „povahy věci“, „účelu řízení“ a pod., než a. Takováto dikta ovšem nic nedokazují, důkaz mohla by podati jen podrobná analýsa podstaty a účelu řízení. Tuto analýsu však soudci nahražuje právní cit, který není nic jiného než jeho nahromaděná praktická zkušenost. Jeho pochody duševní jsou snad někdy jen podvědomé, ale přesto mohou být bezpečnější než povrchní rozbor a nežli mechanické ulpení na a-i. Na zkratky zákonodárcovy odpovídá soudce zkratkami svými.

Nejčastěji dovolává se praxe a. při otázce podjatosti (Boh. A 619, 1737, 373), ač někdy vystačí i s povahou věci (Boh. A 585), někdy zase — ne právě důsledně — nedbá ani a., ani „povahy věci“ (Boh. A 2214).

Sporadicky připouští se i a. kompetenčních norem Boh. A 4266, 5753. Pro řízení adhesní hájil přípustnost a. i Pražák (Spory o příslušnost, str. 265, 282, 335). Někdy jde ve skutečnosti jen o extensivní výklad (jako v Boh. A 884, 2697), jímž se ze samého zákona vyhledává širší jeho smysl oproti jeho příliš úzkému textu, a jímž se doplňuje jen l i t e r a zákona a jeho nepřesná formulace (nikoli m y š l e n k a zákona) (Eneccerus, Eisele, Ferrara a j.). Posunovati kompetenční mezníky a-i sotva je přípustno.

Literatura.

Většina učebnic práva pandektního a občanského zvláště spisovatelů v textu uvedených. U nás zejména Tilsch: Občanské právo rak., nejnověji Rouček: Občanské právo. Všeobecná část. Z ostatních zejména Gierke: Deutsches Privatrecht. Binding: Handbuch des Strafrechts. Bierling: Juristische Prinzipienlehre, potom Zittelmann: Lücken im Recht. Anschütz: Lücken in den Verfassungs- und Verwaltungsgesetzen, Verw.-Art. XIV. W. Jellinek: Gesetz, Gesetzesanwendung atd. Heck: Problem der Rechtsgewinnung. Týž: Gesetzesauslegung und Interessenjurisprudenz. Ehrlich: Die juristische Logik. Somló: Juristische Grundlehre a díla v textu zvláště uvedená. Kelsen: Hauptprobleme, Allgemeine Staatslehre. Též Tezner: Das österreichische Administrativverfahren (passim). Pečlivý soupis literatury o mezerách u Elze: Lücken im Gesetz, 1916. Viz též stat: Výklad zákona.

Emil Hácha.

Anciennita.

A. (služební stáří) zakládá ve veřejných službách jistá práva z důvodu, že určitý funkcionář byl ve své hodnosti ustanoven dříve než jiný. Jsou to zejména práva na povýšení a na pověření určitou funkcí. Nižší veřejní funkcionáři jak ve státní správě tak i v armádě bývají v některých státech povyšováni až do určitého stupně podle a-y. Ve službě diplomatické má a. ještě jiný význam. Podle reglementu vídeňského z r. 1815 pořadí diplomatických zástupců u téže hlavy státu akreditovaných se určuje a. Pro zařazení do t. zv. diplomatické listy jest rozhodný den, kdy dotyčný diplomatický zástupce oficiálně notifikoval ministru zahraničních věcí svůj příjezd.

Lad. Vošta.